

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених**

**«Проблеми та перспективи
забезпечення цивільного захисту»**

Черкаси – 2026

УДК 614.8; 614.84; 614.83; 623.26; 504.05; 504.06; 351.861; 623.45

Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Черкаси: НУЦЗ України, 2026. 611 с. Матеріали опубліковано українською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції молодих учених на базі Національного університету цивільного захисту України. Розглянуто аспекти вдосконалення цивільного захисту держави.

У публікаціях висвітлено широкий спектр актуальних питань, що стосуються сучасних стратегій профілактики надзвичайних ситуацій, інноваційних методів гасіння пожеж та оптимізації управління оперативно-рятувальними підрозділами. Значну увагу приділено розробленню та впровадженню безпілотних систем, робототехніки, автоматичних систем безпеки, а також питанням радіаційного, хімічного захисту та протимінної діяльності. Автори аналізують екологічні аспекти техногенної безпеки, психологічні особливості роботи в екстремальних умовах та сучасні підходи до публічного управління у сфері цивільного захисту.

Матеріали призначені для інженерно-технічних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічного складу, ад'юнктів, слухачів, студентів та курсантів закладів вищої освіти України та інших країн світу.

*Рекомендовано до друку засіданням
науково-інноваційного центру
Національного університету цивільного захисту України
(протокол № 30 від 30 березня 2026 року)*

*Дозволяється публікація матеріалів збірника у відкритому
доступі комісією з питань роботи із службовою інформацією
у Національному університеті цивільного захисту України
(протокол № 3 від 18 березня 2026 року)*

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:
ТОЛОК
Ігор

ректор Національного університету цивільного захисту України, кандидат педагогічних наук, доцент, лауреат Державної премії України в галузі освіти, Заслужений працівник освіти України, генерал-майор

Заступник голови:
РИБКА
Євгеній

проректор з наукової роботи Національного університету цивільного захисту України, доктор технічних наук, професор, полковник служби цивільного захисту

**Члени
оргкомітету:**
БЛИК
Сергій

завідувач кафедри металевих і дерев'яних конструкцій Київського національного університету будівництва і архітектури, доктор технічних наук, професор

БОГУРСЬКИЙ
Юрій

начальник Управління освіти, науки та спорту Державної служби України з надзвичайних ситуацій, полковник служби цивільного захисту

ГОЛОДНОВ
Олександр

професор кафедри комп'ютерних технологій будівництва Державного університету «Київський авіаційний інститут», доктор технічних наук, професор

ГРЕЦЬКИЙ
Денис

декан факультету технологій, будівництва та раціонального природокористування Черкаського державного технологічного університету, кандидат технічних наук, доцент

ДЖУЛАЙ
Олександр

перший проректор з навчальної роботи Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент, полковник служби цивільного захисту

КОЛЄНОВ
Олександр

начальник навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил Національного університету цивільного захисту України, кандидат наук з державного управління, доцент, полковник служби цивільного захисту

КЕРДИВАР
Валентин

начальник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил Національного університету цивільного захисту України, доктор філософії (PhD), майор служби цивільного захисту

КОРНІЄНКО
Максим
МЕЛЬНИК
Валентин

проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, полковник поліції
начальник навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки, Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент, полковник служби цивільного захисту

ПЕТРУК
Василь

директор Інституту екологічної безпеки та моніторингу довкілля Вінницького національного технічного університету, доктор технічних наук, професор, Заслужений природоохоронець України

СИМАНОВА
Анастасія

голова Ради молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України, доктор економічних наук, професор

СУР'ЯНІНОВ Микола	завідувач кафедри будівельної механіки Одеської державної академії будівництва та архітектури, доктор технічних наук, професор
ТАРАСОВ Сергій	начальник навчально-наукового інституту інженерної та спеціальної підготовки Національного університету цивільного захисту України, кандидат наук з державного управління, доцент, підполковник служби цивільного захисту
ЮРЧЕНКО Валентина	професор кафедри інженерної екології міст Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова, доктор технічних наук, професор
ЯВОРСЬКА Олена	директор навчально-наукового інституту природокористування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», доктор технічних наук, професор
CHEN Jenq-Renn	Doctor of Philosophy Professor National Kaohsiung University of Science and Technology (Taiwan)
REICH Wolfgang	Karl-Heinz Director of the Joint Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Defence Centre of Excellence (Czech Republic)
ROTHBACHER Dieter	Managing Director CBRN Protection GmbH (Austria)
TEŁAK Oksana	University Professor, Head of the Department of State Sciences and Security, Faculty of Civil Safety, The Fire University, DSc, (Poland)
ZOLTÁN Rajnai	Dean of the Bánki Donát Faculty of Mechanical and Safety Engineering, Óbuda University, DSc, Professor (Hungary)
Відповідальний секретар: МЕЛЕЖИК Роман	науковий співробітник Національного університету цивільного захисту України, доктор філософії (PhD), підполковник служби цивільного захисту

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ У РЯТУВАЛЬНИКІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Чечільницька Ю.Д., курсантка, ЛДУ БЖД
НК – Пилипенко Л.В., ст. викл., ЛДУ БЖД

Протягом останнього десятиліття значно посилилася наукова зацікавленість проблематикою формування резильєнтності, так як це пов'язано із загальним зростанням стресових факторів у всіх сферах життя. В українських реаліях, запровадження воєнного стану спричинило серйозні соціальні, економічні та психологічні труднощі, що особливо актуалізувало потребу у формуванні та розвитку резильєнтності серед усього населення, зокрема серед рятувальників. Їхня робота часто пов'язана з постійним стресом, необхідністю швидко приймати рішення у складних обставинах та обмеженими ресурсами. Тому розвиток та підтримка достатнього рівня резильєнтності стає вкрай важливою, зокрема для збереження їхнього психічного здоров'я та ефективної роботи [2, с. 6].

Резильєнтність – це складне поняття, яке охоплює когнітивні, емоційні, поведінкові та соціальні аспекти пристосування. Вона розглядається як постійний процес, що формується у взаємодії людини з оточуючими, а також як індивідуальна властивість, що дає змогу долати труднощі та розвиватись [2, с. 33].

Дослідження чинників резильєнтності проводили такі українські науковці як: Д. Асонов, С. Богдановський, Е. Грішин, О. Кокун, Г. Лазос та інші [1, с. 60].

До основних чинників формування резильєнтності у рятувальників під час воєнного стану можна віднести: чинники сімейного рівня – родина, яка є одним з основних джерел підтримки, що створює необхідну базу для успішного подолання життєвих труднощів; чинники рівня робочого колективу рятувальників – робоче середовище, яке має значний вплив на розвиток психологічної стійкості, оскільки професійна діяльність нерідко слугує джерелом як засобів підтримки, так і стресових викликів; суспільні чинники – соціальне оточення, в якому перебуває особистість, значно впливає на його здатність пристосовуватися до змін. Воно також надає необхідну підтримку та створює умови для формування резильєнтності [2, с. 184-185].

Отже, можна зазначити, що резильєнтність є важливою психологічною особливістю рятувальників, яка дає їм змогу ефективно функціонувати у повсякденних, особливих та екстремальних умовах в час війни. Вона розвивається завдяки взаємодії різних факторів – сімейних, професійних і суспільних, які спільно забезпечують умови для збереження психологічного благополуччя фахівців Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Березяк К. М., Лісецький Р. Б. Психологічні особливості резильєнтності військовослужбовців. Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія. 2024. № 1 (3). С. 59–66.
2. Кокун О. М. Життєстійкість і резильєнтність людини в сучасному світі: теорія, дослідження, практика : монографія. Київ : Ін-т психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2025. 214 с.

Хадускіна К.В., Некос А.Н.	
Оцінка придатності вод річок казенний торець і кривий торець як альтернативного джерела водопостачання міста Дружківка.....	481
Цимбаларь Д.В., Іщенко І.І.	
Екологічні та технологічні аспекти використання деревини у сучасному будівництві.....	482
Черненко Я.Р., Кравченко С.С., Кархут І.І., Новгородченко А.Ю.	
Комп'ютерне моделювання зіткнення автомобіля з модульним укриттям.....	483
Чижевська Г.О., Мітюк Л.О.	
Охорона здоров'я респіраторної системи людини на поліграфічному виробництві..	484
Шлемен І.О., Шароватова О.П.	
Актуальні виклики розслідування нещасних випадків в умовах воєнного стану.....	485
Щасний В.В.	
Вдосконалення планування заходів цивільного захисту в діяльності ГУ ДСНС України у Київській області в особливий період.....	486
Щербюк М.М., Кривенко Г.М.	
Застосування системного аналізу у вирішенні задач промислової безпеки та охорони праці.....	487
Янковицька А.В., Мітюк Л.О.	
Організація безпечного робочого місця на поліграфічному виробництві як фактор зниження виробничих ризиків.....	488
Яременко К.Ю., Цимбал Б.М.	
Роль психологічного супроводу в забезпеченні безпечних умов праці під час війни.....	489

Секція 8. Психологічне забезпечення

Бакушина К.С., Демент М.О.	
Психологічне забезпечення у сфері Державної Служби України з надзвичайних ситуацій.....	490
Басюра К.Д., Мірошніченко В.О., Позднякова М.М.	
Психологічне забезпечення здобувачів вищої освіти із специфічними умовами навчання в процесі участі у змаганнях з пожежно-прикладного спорту.....	491
Бездітко Є.С., Мохнар Л.І.	
Психологічні особливості прояву професійних страхів фахівців піротехнічних підрозділів ДСНС в умовах воєнного стану.....	492
Бортнік Б.С., Чиж О.В.	
Специфіка психологічної взаємодії водія евакуаційного транспорту з постраждалими в стані паніки або шоку.....	493
Брідня А.С., Левчик А. В., Мітюк Л.О.	
Психологічні аспекти оформлення інфографіки з безпеки.....	494
Ведмеденко В.В., Коломоєць А.М.	
Психологічна стійкість підлітків у системі цивільного захисту в умовах воєнного стану.....	495
Візнюк І.М., Долинна А.С., Долинний С.С.	
Проблеми та перспективи інтеграції психологічного забезпечення в систему цивільного захисту України.....	496
Гавлюк С.В., Михайлюк Ю.О.	
Щодо морально-психологічного забезпечення військ в об'єднаних операціях.....	497
Гавриш Д.В., Жогло О.В.	
Психологічні особливості прийняття рішень працівниками ДСНС у надзвичайних ситуаціях.....	498

Гріневич М.А., Соколовська С.С., Гула В.В.	
Фактори виникнення суїцидальних думок.....	499
Гуденець Д.О., Гула В.В.	
Психологічне забезпечення як інструмент підтримки та розвитку особистості.....	500
Данілова І.О., Жогло О.В.	
Психологічні особливості переживання втрати близької особи внаслідок воєнних дій.....	501
Діланян Д.Т., Боснюк В.Ф.	
Професійне благополуччя рятувальників як чинник психологічної стійкості в умовах постійного стресу.....	502
Діланян Д.Т., Вовк Н.П.	
Проблема фантомних болів після травматичної ампутації внаслідок воєнних дій..	503
Дорошенко К.Р., Руденко І.М.	
Особливості копінг-стратегій у подоланні стресу.....	504
Дрижерук В.А., Черненко О.М.	
Девіантна поведінка за умов воєнного стану.....	505
Єгельський В.Є., Руденко І.М.	
Особливості розвитку резильєнтності особистості в умовах воєнного стану.....	506
Жиговець А.О., Маковський А.О.	
Психологічна резильєнтність та інноваційні технології відновлення фахівців ризиконебезпечних професій в умовах війни.....	507
Івахненко Ю.О., Боснюк В.Ф.	
Особливості копінг-поведінки працівників ризико-небезпечних професій в період воєнного часу.....	508
Кметь С.А.	
Психологічна стійкість персоналу Державної прикордонної служби України при виникненні надзвичайних ситуацій під час здійснення прикордонного контролю в пунктах пропуску.....	509
Колос В.О., Коломоєць А.М.	
Роль командної взаємодії у формуванні психологічної готовності рятувальників ДСНС в особливих умовах.....	510
Кондратюк З.А., Чиж О.В.	
Вплив тривалого сенсорного навантаження та дефіциту сну на надійність роботи водія під час виконання завдань цивільного захисту.....	511
Костенко К.В., Мохнар Л.І.	
Гендерні особливості соціально-психологічної адаптації курсантів закладів вищої освіти ДСНС до умов навчально-професійної діяльності.....	512
Костін М.С., Жук С.М.	
Психологічні аспекти управління панікою та масовою свідомістю під час евакуаційних заходів.....	513
Кузьменко О.В., Мохнар Л.І.	
Значення резильєнтності в умовах хронічного професійного стресу фахівців ДСНС	514
Кузьменко О.В., Вовк Н.П.	
Роль психотерапевтичної допомоги у формуванні ресурсів резильєнтності особистості.....	515
Кушнір А.В., Вовк Н.П.	
Деперсоналізація та дереалізація в умовах тривалих бойових дій.....	516
Мешкова К.К., Черненко О.М.	
Вплив війни на людину та зміна психіки в умовах воєнного стану.....	517
Микитенко Ю.А., Кузовков В.О., Полукаров Ю.О.	
Психологічні чинники ігнорування небезпеки цивільним населенням в умовах тривалих воєнних дій.....	518
Матеріали міжнародної НПК молодих учених НУЦЗ України, 2026	607

Міняйло Ю.С., Коломоєць А.М. Психологічне забезпечення соціальної адаптації внутрішньо переміщених осіб у системі цивільного захисту.....	519
Nemna D., Minenko O. Socio-psychological factors of personality discrimination.....	520
Пасічник С.В. Психологічна підготовка майбутніх психологів до роботи з населенням в умовах надзвичайних ситуацій.....	521
Petruk Ya., Kryshtal A. Social and family risk factors for addictive behaviour formation.....	522
Пилипенко Л.В. Психологічні особливості професійної рефлексії майбутніх фахівців цивільного захисту.....	523
Побиванець К.Л., Фомич М.В. Психологічні особливості розвитку професійної самоідентичності майбутніх психологів ДСНС у процесі навчально-професійної діяльності.....	524
Поляков Є.О., Полукаров Ю.О. Психологічне забезпечення особового складу служб цивільного захисту в умовах воєнного стану.....	525
Редько М.О., Гула В.В. Копінг-стратегії подолання стресу у фахівців напружених видів діяльності.....	526
Рудь В.В., Столбченко О.В. Психологічні особливості реагування особи та суспільства на надзвичайні ситуації.....	527
Топчило А.В., Кердивар В.В. Робота з негативними емоційними станами у поранених співробітників ДСНС України.....	528
Харченко К.С., Вовк Н.П. Динаміка тривожності у цивільного населення в умовах довготривалого воєнного вторгнення.....	529
Tsybulia P., Ivashchenko O. Psychological assistance to victims experiencing fear.....	530
Циганенко В.В., Вовк Н.П. Роль резильєнтності у формуванні ефективних копінг-стратегій пожежних-рятувальників ДСНС.....	531
Циганенко В.В., Вовк Н.П. Інноваційні напрями психотерапії в умовах війни в Україні.....	532
Чечільницька Ю.Д., Пилипенко Л.В. Психологічні чинники формування резильєнтності у рятувальників під час воєнного стану.....	533
Чиж В.І., Ющук О.В. Роль психологічної підготовки прикордонників у забезпеченні ефективності прикордонного контролю.....	534
Чурило К.В., Мохнар Л.І. Взаємозв'язок рівня емоційного інтелекту і поведінкових стратегій в конфліктних ситуаціях пожежних-рятувальників ДСНС.....	535
Чурило К.В., Бородич П.Ю. Психологічні особливості роботи газодимозахисників в непридатному для дихання середовищі.....	536
Шетоха А.С., Вовк Н.П. Роль психологічного консультування у вдосконаленні професійно важливих якостей пожежних-рятувальників ДСНС.....	537